

דגם תשובות לשאלון עברית לבתי ספר דרוזיים, קיץ תשפ"ד, מס' 15361

לפניכם דגם תשובות למבחן בעברית, הכולל הבנת הנקרא, הבנת הנשמע, הבעה ולשון.
בשאלות שמצוין בהן במפורש, יש להקיש במחשב את מספר הפריטים הנכונים.

שימו לב: התשובות על שאלות קטע השמע בעמוד 3!

קטע השמע:

עדי אלטשולר היא אשת חינוך ועשייה ומנהיגה חברתית שפועלת למען הקהילה, כדי להפוך את העולם למקום טוב יותר. כבר כשעדי הייתה בת 16, בזמן שבני גילה בילו עם חברים במסיבות ומשחקים, היא הקימה את תנועת "כנפיים של קרמבו" – תנועת הנוער הראשונה והיחידה בישראל לילדים עם צרכים מיוחדים שסובלים בעיקר מבעיות בריאות המקשות את חייהם. תנועת "כנפיים של קרמבו" מעוררת השראה בארץ ובעולם ופועלים בה יחד ילדים ובני נוער מכל חלקי האוכלוסייה בישראל. עדי יזמה גם את המיזם "זיכרון בסלון" שבו ביום הזיכרון לשואה ולגבורה מתקיימים בבתי של אנשים מפגשים אישיים ובהם ניצולי שואה באים ומספרים את סיפוריהם.

עדי נבחרה להדליק משואה בטקס הדלקת המשואות בערב יום העצמאות ה־72 למדינת ישראל. בנימוקים לבחירתה נכתב שהיא לא רק פעילה חברתית נמרצת, אלא יותר מכול היא פועלת לחיבור ואיחוד החלקים השונים והמגוונים של החברה בישראל. בפעילויותיה החברתיות היא נותנת ביטוי לערכים של ערבות הדדית ושל אהבת האדם – "ואהבת לך עך כמוך". הפעילויות החברתיות של עדי מזמנות מפגשים ושיחות בין יחידים ובין קבוצות שלמרות השוני ביניהם מצליחים לפעול במשותף.

עדי הקדישה בהתרגשות את המשואה שהדליקה לניצולי השואה ולכל הילדים והילדות בישראל. וכך היא אמרה: "לכבוד כל הילדים והילדות בישראל – כולכם ראויים לאהבה, לכולכם הזכות לחלום, לכולכם יש מקום בעולם. כולכם ילדים מיוחדים. ולכבוד הנערה שיושבת עכשיו בבית, שמרגישה את הלהבה בוערת בליבה ויודעת עמוק בפנים שאפשר וצריך לברוא מציאות אחרת – אל תיתני לאף אדם לעצור אותך. את יכולה הכול".

עדי עושה כל שביכולתה לשנות את העולם ולהפוך אותו למקום שהרבה יותר נעים להיות בו. לא בכדי נבחרה עדי לאחת ממנהיגי הדור הבא בעולם ברשימת המגזין TIME וגם נאמה באו"ם בשם אנשי יזמות ויצירתיות ישראלים.

פרק ראשון: הבנת הנקרא, הבנת הנשמע והבעה (80 נקודות)

חלק א – הבנת הנקרא (42 נקודות)

שאלות 1-8

על הנבחנים לענות על כל השאלות 1-8. בכל שאלה על הנבחנים לענות על אחד מן הסעיפים – א או ב.

שימו לב: שאלות 1-8 נבדקות באחוזים!

1. א. – מנהיגות היא תופעה הקשורה בתכונות של בני אדם.
ב. – חוקרים לא הצליחו להוכיח זאת.
2. א. על הנבחנים לכתוב על פי פסקה ג שתי פעולות של מנהיג אשר מעוררות הערצה בקרב הציבור.
פעולה 1: הוא מסכן את חייו.
פעולה 2: הוא מתרכז באנשים שהוא מוביל.
[פעולות נוספות: הוא מעודד את האנשים סביבו לחשוב חשיבה עצמאית (ולפעול למען מטרות משותפות). הוא מדריך את האנשים סביבו כיצד לממש את מטרותיהם וכיצד להגיע להישגים.]
- ב. על הנבחנים להעתיק מפסקה ד משפט שיש לו משמעות דומה למשפט המצוטט מפסקה ג.
התפקיד שלו (של המנהיג) אינו לפתור בעיות, אלא ללמד אותם כיצד לפתור את הבעיות שלהם בעצמם.
3. א. על הנבחנים לסדר את המשפטים על פי סדר ההתרחשות שלהם.
(1) ג.
(2) ב.
(3) א.
ב. – מורים המכתיבים לתלמידים את חומר הלימוד ודורשים מהם שינון של החומר (1)
– מורים הכותבים על הלוח את התשובות על שאלות קשות (3)
– מורים שמתייחסים לתלמידים בסמכות ובלי פשרות (4)
4. א. – להכריח
ב. – מעודדת
5. א. על הנבחנים להשיב אם בבית הספר שבו הם לומדים מעניקים להם "דג" (מספקים תשובות) או מלמדים אותם "לדוג" (מלמדים אותם לחשוב חשיבה עצמאית), להסביר את דבריהם ולהדגים אותם.

דוגמה לתשובה:

בבית הספר שלי המורים משתמשים בדרכים מגוונות להוראה. הם נותנים לנו במהלך השיעור שאלות, וצופים בנו בזמן שאנו פותרים אותן, הם מלמדים אותנו להיות סקרנים וספקנים וגם איך לשתף פעולה וללמוד זה מזה. לדוגמה, אחד המורים נתן לנו מטלה בנושא איכות הסביבה. את המטלה הכנו אני ועוד שני תלמידים יחד, כל אחד הביא רעיונות משלו, וכך הצלחנו להציע פתרונות לבעיות סביבה והעלינו רעיונות חדשים בנושא. לכן לדעתי בבית הספר שלי מלמדים אותנו לדוג יותר משמעניקים לנו דגים.

ב. על הנבחנים להשיב אם לדעתם מנהיג מן הסוג הנתון (מעצב) מתאים להנהיג מדינה, ולנמק את דבריהם.
לדעתי, מנהיג מעצב מתאים מבחינות מסוימות, אך לא מכל הבחינות, להנהיג מדינה. מצד אחד מנהיג כזה מתאים להנהיג מדינה מכיוון שהוא אינו מתרכז בעצמו או בצרכים האישיים שלו, אלא בציבור. אולם מנהיג של מדינה אינו יכול לפעול למען שיפור היכולות של אנשים או ללמד את הציבור הרחב לפתור בעיות בעצמם. הוא עצמו צריך לפתור בעיות, הרבה בעיות במדינה, והוא צריך להמציא פתרונות יצירתיים. הוא צריך לקדם דברים רבים הדורשים תיקון. לכן מנהיג של מדינה צריך מאפיינים אחרים או אולי נוספים על המאפיינים של מנהיג מעצב.

6. א. על הנבחנים להשיב אם הם מסכימים עם הטענה כי אפשר להפוך כל מורה למנהיג, ולנמק את קביעתם על פי מאמר ב.

דוגמה לתשובה:

אני מסכים עם הטענה. על פי "הגישה המצבית", כל אחד יכול לרכוש כישורי מנהיגות ולהיות מנהיג. לא התכונות של המורה קובעות אם הוא יהיה מנהיג אלא ההזדמנויות שיש לו בחיים. באמצעות ההכשרה הנכונה, מורה יכול להיהפך למנהיג.

או:

אינני מסכים עם הטענה. לא כל אחד יכול להיות מנהיג. על פי "גישת התכונות" רק אדם שנולד עם תכונות מסוימות שמקדמות אותו יכול להגיע לדרגת מנהיג.

ב. על הנבחנים להשיב אם לדעתם היכולת של מנהיג להשפיע על אנשים אחרים היא יכולת שנולדים איתה או יכולת שאפשר ללמוד, ולנמק את דעתם על פי **מאמר ב**.

לדעת, היכולת של מנהיג להשפיע על אנשים אחרים היא יכולת שלומדים במהלך החיים. זו המסקנה שעולה ממאמר ב. לפי מאמר ב, מי שמאמין שכל אחד יכול להפוך למנהיג על ידי רכישה ותרגול מתאים של כישורי מנהיגות, בהכרח מאמין שהיכולות שלו הן נרכשות.

או:

לדעת, היכולת של מנהיג להשפיע על אנשים אחרים היא יכולת מולדת. על פי מאמר ב יש גישה ולפיה מנהיגים הם אנשים שיש להם תכונות מסוימות מלידה. אחת מן התכונות האלה חייבת להיות התכונה הבסיסית במנהיגות – להשפיע על אנשים.

7. א. על הנבחנים להשיב אם לדעתם כותב **מאמר א** היה מסכים עם הטענה שלמנהיג יש יכולת להשפיע על אנשים אחרים ולגרום להם לבצע משימות מתוך מחויבות, בשיתוף פעולה ומתוך אמונה במטרה, ולהוכיח את קביעתם על פי **מאמר א**.

לדעת, כותב מאמר א היה מסכים עם הטענה שלמנהיג יש יכולת כזאת, מכיוון שהוא עצמו כותב שאי אפשר לכפות על אנשים לפעול, אלא צריך לעורר בהם תחושת מחויבות ואמונה ביכולתם לשנות ולהשפיע. הרעיון לגרום לאנשים לפעול מתוך מחויבות ואמונה ביכולתם לשנות ולהשפיע הוא במילים אחרות ביטוי של היכולת של אדם להשפיע על אחרים.

ב. על הנבחנים להשיב עם איזו משתי הגישות הנתונות היה מסכים תת-אלוף אבמון, ולנמק את תשובתם.

תת-אלוף אבמון היה מסכים עם "גישת המנהיגות המעצבת". הוא הרי מציג "ארגז כלים" מנהיגותי, שנועד להקנות ערכים ונורמות לתלמידים ולהשפיע על עיצוב אישיותם והתנהגותם, כלומר הוא מאמין שמנהיגות אפשר לרכוש והיא אינה תוצאה של תכונות מולדות.

8. א. על הנבחנים להעתיק ממאמר **א** משפט שמשמעותו דומה למשמעות המשפט הנתון ממאמר **ב**.

"אפשר לפתח ולתרגל התנהגויות כאלה (של מנהיג מעצב) אצל מנהלים, אצל מפקדים ואצל בני נוער".

ב. על הנבחנים להסביר על פי **שני המאמרים** מדוע בקריאה "אחרי" באה לידי ביטוי פעולה שמעוררת אמון במנהיג.

הקריאה "אחרי" היא קריאה של מפקד שמסתער על יעד או אויב לפני החיילים שלו. זו קריאה של מפקד שמשמש דוגמה לחייליו, ואשר מוביל אותם בפועל. זוהי דוגמה אישית של התנהגות אחראית ומוסרית – הוא דורש מחייליו התנהגות שהוא דורש גם מעצמו, וזה גורם לאנשיו להעריך אותו ולסמוך עליו. הם סומכים עליו כלומר הוא עורך בהם אמון בפעולותיו, בין השאר כי הם יודעים שהוא מוכן להקריב את עצמו למען המטרה.

חלק ב – הבנת הנשמע (18 נקודות)

תשובות לשאלות על קטע השמע:

על הנבחנים לענות על כל השאלות 9–12.

שים לב: בשאלות 9–11 יש להקיש בכל תשובה 1 לתשובה נכונה או 0 לתשובה שגויה.

9. – כי פעילותה כוללת את כל חלקי האוכלוסייה בישראל.

10. – היא נבחרה להדליק משואה.

11. – סמל לנערים ולנערות שרוצים ליצור מציאות אחרת.

12. שימו לב: שאלה זו מוערכת באחוזים.

על הנבחנים להשיב מה המטרה העיקרית בפעילותה של עדי. (100%)

המטרה העיקרית בפעילותה של עדי היא להפוך את העולם למקום טוב יותר. / חיבור ואיחוד של החלקים השונים והמגוונים של החברה בישראל.

חלק ג – הבעה (20 נקודות)

13. על הנבחן לכתוב חיבור על אחד מן הנושאים (1)–(2).
את החיבורים של הנבחנים יש להעריך על פי טבלת התבחינים שלהלן.

54%-0%	69%-55%	84%-70%	100%-85%	חלוקת נק'	תבחינים להערכה	
אין עמדה / העמדה אינה ברורה			הצגת עמדה ברורה בנושא	2 נקודות	עמדה	א. תוכן ומבנה 50% (10 נקודות)
הצגת נימוקים חלקיים או מהימנים חלקית או נימוקים שאינם קשורים לטענות – אין ביסוס / ביסוס חלקי / לא רלוונטי			הצגת נימוקים מהימנים והגינניים הקשורים לטענה, ביסוס באמצעות דוגמאות, הסברים, ציטוטים	3 נקודות	הנמקה וביסוס	
לכידות רעיונית / קלושה ביותר / אין לכידות, אין קישוריות או הקישוריות לקויה / אינה מתאימה			לכידות רעיונית מיטבית בחיבור כולו במגוון אמצעים: קשרים נכונים, חזרות לקסיקליות, אזכורים וכדומה.	3 נקודות	קישוריות ולכידות	
אין פתיח או יש פתיח עמום / מבולבל, אין הצגה ברורה וחד־משמעית של הבעיה / הקונפליקט			פתיח המסביר היטב את הטענה. סגיר ובו מסקנה או המלצה	2 נקודות	פתיח וסגיר	
100%					סה"כ	
משלב לשון נמוך			משלב לשון בינוני-גבוה	2.5 נקודות	משלב לשון	ב. מבע 25% (5 נקודות)
אוצר מילים וצירופים דל			אוצר מילים וצירופים מגוון	2.5 נקודות	אוצר מילים	
100%					סה"כ	
משפטים שאינם תקינים: שימוש לא תקין במילות יחס וביידוע, שימוש לא תקין בצורות ובהצטרפויות בפועל ובשם			משפטים שהתחביר בהם תקין: שימוש תקין במילות יחס וביידוע, שימוש תקין בצורות ובהצטרפויות בפועל ובשם	2 נקודות	תקינות תחבירית ולשונית	ג. תקינות 25% (5 נקודות)
אין הקפדה על מוסכמות כתיבה.			חלוקה נכונה לפסקאות	1.5 נקודות	היצג	
ריבוי שגיאות כתיב ופיסוק				1.5 נקודות	כתיב ופיסוק	
100%					סה"כ	

פרק שני: דקדוק (20 נקודות)

על הנבחנים לענות על כל השאלות 14-18.

חלק א – הפועל ושם העצם

שאלה 14 – מספר הפריטים הנכונים – 6. (הנבחנים צריכים לבחור שלושה מן הסעיפים א-ד).

- א. (1) תלויה
- (2) לתלות
- ב. (1) לנהל
- (2) התנהלות
- ג. (1) השתמשנו
- (2) שימוש
- ד. (1) יודיע
- (2) הודעה
- ה. (1) להקיף
- (2) היקף

שאלה 15 – שאלה זו נבדקת באחוזים.

על הנבחנים לבחור באחד מן הסעיפים א-ב.

- א. האישיים
- ב. יתרונות גדולים

חלק ב – מילות יחס ותצורת השם

שאלה 16 – מספר הפריטים הנכונים – 4.

- (1) ל
- (2) את
- (3) עם
- (4) מ
- (5) נגד
- (6) על
- (7) בין / ב
- (8) כלפי

שאלה 17 – שאלה זו נבדקת באחוזים.

על הנבחנים לבחור בשניים מן הסעיפים א-ג.

- א. מטע – שורש: נ-ט-ע+משקל: מקטל (מקטל) – מקומות
- ב. חברות – בסיס: חבר+צורן סופי: אות – שמות מופשטים
- ג. מדרחוב – בסיס מדרכה ובסיס רחוב

חלק ג – תחביר

שאלה 18

שימו לב: שאלה זו נבדקת באחוזים.

על הנבחנים לענות על שניים מן הסעיפים א–ד.

א. בגלל ההערצה של אנשים לדמות מסוימת הם מחקים את התנהגותה.

ב. לכן

כאשר

ג. הוא גם צריך לדרוש מתלמידיו לעמוד בכללי התנהגות ברורים.

ד. אף על פי שבעיות משמעת בבתי הספר מטרידות מאוד אנשי חינוך, לצוות החינוכי בבית הספר אין כלים להתמודד עם

בעיות משמעת. / בעיות משמעת בבתי הספר מטרידות מאוד אנשי חינוך, אף על פי כן (אולם, אך, אבל) לצוות החינוכי

בבית הספר אין כלים להתמודד עם בעיות משמעת.